

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ & ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΤ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ**

**Αθήνα, 17 Απριλίου 2008
Α.Π. Φ. 105300/23945**

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 31
Ταχ. Κώδικας : 10559
Πληροφορίες: Μ.Νίκου, Κ.Βλαχογιώργου, Δ.Λεβαντή
Τηλέφωνο : 210-3741650-3741704-3741694
Fax: 210-3741619

ΠΡΟΣ :
ΩΣ ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ : 23

ΘΕΜΑ : « Εγχειρίδιο λειτουργίας δημοτολογίου ».

Με προηγούμενες εγκυκλίους που σας είχαν αποσταλεί από την Υπηρεσία μας αναφορικά με το έργο του Εθνικού Δημοτολογίου, σας ενημερώσαμε για τη θέσπιση του Εθνικού Δημοτολογίου, τους στόχους του έργου και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του, ενώ παράλληλα σας είχαμε επισημάνει την αναγκαιότητα εκτέλεσης ορισμένων απαραίτητων προπαρασκευαστικών ενεργειών.

Με την παρούσα εγκύκλιο σας αποστέλλουμε συνημμένα εγχειρίδιο λειτουργίας των δημοτολογίων στο οποίο περιλαμβάνονται οι ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις που αφορούν την τήρηση του δημοτολογίου και, επιπλέον, αναλύει τις επιχειρησιακές αλλαγές που το Εθνικό Δημοτολόγιο επιφέρει στη λειτουργία των δημοτολογίων.

Το συνημμένο εγχειρίδιο έχει σαν στόχο να λειτουργήσει σαν βοήθημα των υπαλλήλων των υπηρεσιών δημοτολογίου των ΟΤΑ της Χώρας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους στα πλαίσια της νέας εφαρμογής του Εθνικού Δημοτολογίου και να συνδράμει στη διευκόλυνση της διεκπεραίωσης της καθημερινής εργασίας τους.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών (www.ypes.gr) θα μπορείτε να βρίσκετε αναλυτικότερες πληροφορίες για το Εθνικό Δημοτολόγιο, όπως παράρτημα του συνημμένου εγχειριδίου περιέχον τεχνικές λεπτομέρειες συναφείς με κάθε επιχειρούμενη επιχειρησιακή διαδικασία,

απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις (frequently asked questions) επί δημοτολογικών θεμάτων καθώς και κάθε τυχόν επικαιροποίηση του συνημμένου εγχειριδίου.

Πέραν των ανωτέρω, επισημαίνουμε ότι το Τμήμα Εθνικού Δημοτολογίου και η Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Υπουργείου Εσωτερικών είναι στη διάθεσή σας για τυχόν πληροφορίες και διευκρινήσεις επί όλων των θεμάτων που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσετε κατά την εγκατάσταση της εφαρμογής του Εθνικού Δημοτολογίου καθώς και κατά την εισαγωγή και σύνδεση της βάσης δεδομένων του δημοτολογίου σας με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικού Δημοτολογίου του Υπουργείου Εσωτερικών.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΘ. ΝΑΚΟΣ

Συνημμένα:

Εγχειρίδιο λειτουργίας δημοτολογίου (σελ. 22)

Πίνακας Αποδεκτών

Το σύνολο των ΟΤΑ της Χώρας: Τμήματα Δημοτολογίων

Κοινοποίηση :

1. Τους κ.κ Γεν. Γραμματείς των Περιφερειών της Χώρας
2. Κοινωνία της Πληροφορίας (Ηλιουπόλεως 2-4, 172 37 Υμηττός)

Εσωτερική Διανομή :

1. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα
2. Γραφείο κ. Γενικής Δ/ντριας Διοικητικής Υποστήριξης
3. Γραφείο Δ/ντριας Αστικής και Δημοτικής Κατ/σης
4. Δ/ση Μηχανογράφησης και Η.Ε.Σ.
5. Δ/ση Οργάνωσης & Απλούστευσης Διαδικασιών
6. Τμήμα Εθνικού Δημοτολογίου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Γεν.Δ/ση Διοικητικής Υποστήριξης
Δ/ση Αστ. & Δημοτικής Κατάστασης
Τμήμα Εθνικού Δημοτολογίου

Γεν.Δ/ση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
Δ/ση Μηχανοργάνωσης & Η.Ε.Σ.
Τμήμα Πληροφ/κών Συστημάτων ΟΤΑ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ – ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008

Περιεχόμενα

1.	ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	2
2.	ΕΝΝΟΙΑ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ	3
2.1.	Ορισμός	3
2.2.	Αρχές που τηρούν το δημοτολόγιο	3
2.3.	Ισχύουσα νομοθεσία περι δημοτολογίων	3
3.	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ	4
3.1.	Σύσταση Εθνικού Δημοτολογίου.....	4
3.2.	Υποχρεωτικότητες.....	4
3.3.	Κωδικολόγια Εθνικού Δημοτολογίου.....	5
4.	ΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΩΝ	7
4.1.	Κτήση δημοτικότητας.....	7
4.2.	Απώλεια δημοτικότητας	8
4.3.	Είδη εγγραφών	9
4.4.	Αρίθμηση μερίδων Εθνικού Δημοτολογίου	9
4.5.	Επαναρίθμηση μελών	9
4.6.	Κανόνες δημιουργίας μερίδας.....	10
4.6.1.	Συγγενική σχέση μελών με το αρχικό μέλος της μερίδας – Δυνατότητα γυναίκας να είναι αρχικό μέλος.....	10
4.6.2.	Χρονολογική σειρά εγγραφής των συζύγων	10
4.6.3.	Αναγκαιότητα ύπαρξης κανονικής εγγραφής	10
4.6.4.	Δομή μερίδας ανηλικού τέκνου	11
4.6.5.	Μερίδα πατρός με υιοθετημένο/αναγνωρισμένο τέκνο.....	11
5.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	12
5.1.	Γάμος	12
5.1.1.	Δημοτολογικός χειρισμός του γάμου	12
5.1.2.	Τύπος γάμου	12
5.2.	Διαζύγιο	13
5.2.1.	Δημοτολογική τακτοποίηση τέως συζύγων	13
5.2.2.	Δημοτολογική τακτοποίηση τέκνων στο διαζύγιο	13
5.3.	Ακύρωση γάμου.....	14
5.4.	Τέκνα εκτός γάμου γεννηθέντα	14
5.4.1.	Προσβολή πατρότητας.....	14
5.4.2.	Αναγνώριση.....	14
5.4.3.	Επιγενόμενος γάμος.....	15
5.5.	Υιοθεσία.....	15
5.6.	Μεταδημότευση.....	16
5.6.1.	Είδη μεταδημότευσης	16
5.6.2.	Αυτόματη μεταδημότευση.....	18
6.	ΤΗΡΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	19
7.	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	21
8.	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ Ε.Δ.	22

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Το παρόν εγχειρίδιο έχει σαν στόχο να λειτουργήσει σαν βοήθημα των υπαλλήλων των υπηρεσιών Δημοτολογίου των ΟΤΑ της Χώρας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους στα πλαίσια της νέας εφαρμογής του Εθνικού Δημοτολογίου και να συνδράμει στη διευκόλυνση της διεκπεραίωσης της καθημερινής εργασίας τους.

Επισημαίνεται ότι στόχος του εγχειριδίου αυτού δεν είναι η υποκατάσταση ή συμπλήρωση των τεχνικών εγχειριδίων χρήσης του Ε.Δ., που έχουν δημιουργηθεί από τις κατασκευάστριες εταιρείες των τοπικών εφαρμογών δημοτολογίου, αφού ούτε σε τεχνικές λεπτομέρειες υπεισέρχεται, αλλά ούτε πραγματεύεται θεμάτων που άπτονται της υλοποίησης των τοπικών εφαρμογών του Ε.Δ.. Παρουσιάζει, όμως, συνοπτικά τις επιχειρησιακές διαδικασίες και τους σχετικούς κανόνες που διέπουν τις τελευταίες, προκειμένου οι χρήστες των τοπικών εφαρμογών του Ε.Δ. να μπορούν να ανατρέχουν στο επιχειρησιακό υπόβαθρο των ενεργειών που καλούνται να εκτελούν στο Ε.Δ.

2. ΕΝΝΟΙΑ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ

2.1. Ορισμός

Τα δημοτολόγια είναι δημόσια βιβλία, εμπιστευτικού χαρακτήρα, στα οποία καταχωρούνται, με αίτηση των ενδιαφερομένων ή αυτεπάγγελτα, όλοι οι δημότες και των δύο φύλων κάθε δήμου ή κοινότητας, κατά οικογένεια, με ιδιαίτερο, για κάθε οικογένεια, αύξοντα αριθμό.

Για διευκόλυνση των υπηρεσιών και καλύτερη εξυπηρέτηση των δημοτών επιτρέπεται τα στοιχεία του δημοτολογίου και των άλλων βιβλίων να τηρούνται παράλληλα και με σύστημα καρτελών ή άλλα σύγχρονα μέσα.

2.2. Αρχές που τηρούν το δημοτολόγιο

Δημοτολόγιο τηρείται σε κάθε Δήμο και Κοινότητα της χώρας.

2.3. Ισχύουσα νομοθεσία περί δημοτολογίων

Οι βασικές λειτουργίες των δημοτολογίων ρυθμίζονται από το **π.δ. 497/1991** (ΦΕΚ Α' 180) "Κωδικοποίηση νομοθεσίας περί δημοτολογίων" και τη σχετική υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.42301/12168/28-06-1995 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Βασικές διατάξεις οι οποίες αφορούν στη δημοτικότητα και στα δημοτολόγια είναι επίσης των άρθρων 14, 15, 16, 17, 18 και 279 του Ν. 3463/2006 "Κώδικας Δήμων & Κοινοτήτων", οι οποίες σε μεγάλο βαθμό επαναλαμβάνουν διατάξεις του π.δ. 497/1991.

Εκτός από τα ανωτέρω υπάρχουν και άλλα νομοθετήματα με τα οποία ρυθμίζονται οι επερχόμενες μεταβολές στα ονοματεπωνυμικά στοιχεία των εγγεγραμμένων στα δημοτολόγια, ήτοι:

α. Το ν.δ. 2573/1953 «αλλαγή επωνύμου και πρόσληψη επωνύμου, πατρωνύμου, μητρωνύμου» και η σε εκτέλεση αυτού εκδοθείσα απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, η οποία στη συνέχεια καταργήθηκε με την αριθ. Φ.42301/12167/95.

β. Ο Αστικός Κώδικας, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Βασικές είναι οι διατάξεις των άρθρων 1388, 1505 και 1506 με τις οποίες ρυθμίζεται το θέμα του επωνύμου των συζύγων, των τέκνων, που θα γεννηθούν από νόμιμο γάμο και των αναγνωρισμένων τέκνων με εκούσια ή δικαστική αναγνώριση, αντίστοιχα. Επίσης, το άρθρο 1582 αναφορικά με το επώνυμο του υιοθετηθέντος τέκνου.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ

3.1. Σύσταση Εθνικού Δημοτολογίου

Με τον Ν.3274/2004 θεσπίστηκε η κατάρτιση και η τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου (ΕΔ), το οποίο συγκροτείται από το σύνολο των εγγραφών και μεταβολών των Ελλήνων δημοτών, που είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια των δήμων και κοινοτήτων της χώρας. Με το Π.Δ.3/11-1-2006, συστήθηκε το τμήμα του Εθνικού Δημοτολογίου που υπάγεται στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής κατάστασης, το οποίο ως αρμοδιότητα έχει τη διαχείριση, επεξεργασία και παροχή στοιχείων της κεντρικής βάσης δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου.

Το Εθνικό Δημοτολόγιο, είναι στην ουσία, η τήρηση μίας «εθνικής» βάσης στο ΥΠ.ΕΣ., ακριβών και πλήρων αντιγράφων των δημοτολογίων όλων των ΟΤΑ, τα στοιχεία των οποίων θα τηρούν συγκεκριμένες ποιοτικές προδιαγραφές κοινές για όλους τους ΟΤΑ. Η κεντρική αυτή βάση θα συγχρονίζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα με τις τοπικές βάσεις των ΟΤΑ και θα ενημερώνεται αυτόματα, μέσω του πανελλαδικού δικτύου Δημόσιας Διοίκησης, «ΣΥΖΕΥΞΙΣ».

3.2. Υποχρεωτικότητες

Το Εθνικό Δημοτολόγιο, προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική αναβάθμιση των στοιχείων των δημοτολογίων της Χώρας, για κάθε εγγραφή δημότη Έλληνα ή ενδεικτικής αλλοδαπού, ορίζει ένα σύνολο πεδίων για τα οποία απαιτείται η υποχρεωτική ύπαρξη της τιμής τους. Τις υποχρεωτικότητες αυτές οφείλουν να πληρούν οι εγγραφές που στέλνονται στην κεντρική βάση του Ε.Δ. κατά την επικοινωνία των ΟΤΑ με αυτή.

Ο χαρακτηρισμός ενός πεδίου ως υποχρεωτικού καθορίζεται από ένα σύνολο παραγόντων που κυρίως αφορούν τη φάση πιστοποίησης των δεδομένων στην οποία βρίσκεται ο ΟΤΑ, την επιχειρούμενη ενέργεια και το είδος της εγγραφής.

Οι υποχρεωτικότητες αυτές διακρίνονται στις κάτωθι κατηγορίες, προκειμένου να είναι εφικτή η συμπλήρωσή τους και να διευκολύνεται το έργο των υπαλλήλων των δημοτολογίων:

- α) ΝΕΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ: Έχουν τεθεί οι πλέον αυξημένες υποχρεωτικότητες χωρίς τη συμπλήρωση των οποίων δεν θα μπορεί να ολοκληρωθεί η εγγραφή.
- β) ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ: Οι υποχρεωτικότητες είναι αισθητά μειωμένες σε σύγκριση με αυτές των νέων εγγραφών, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η μετάπτωση των τοπικών βάσεων δημοτολογίου στην κεντρική βάση του Ε.Δ.

γ) ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΡΙΔΩΝ: Στην περίπτωση χειρόγραφων μερίδων οι οποίες δεν έχουν καταχωρισθεί στην ηλεκτρονική εφαρμογή δημοτολογίου, παρέχεται από το Ε.Δ. η δυνατότητα της εκ των υστέρων καταχώρισης των μερίδων αυτών με την επισήμανσή τους ως “ψηφιοποιημένων” και την ελαχιστοποίηση των απαραίτητων προς συμπλήρωση υποχρεωτικών πεδίων.

δ) ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ: βλ. ενότητα 5.7 του παρόντος.

Επισημαίνεται ότι όλες οι ανωτέρω υποχρεωτικότητες έχουν ενσωματωθεί στις τοπικές εφαρμογές δημοτολογίου και υποδεικνύονται αυτόματα στους υπαλλήλους των ΟΤΑ ανάλογα με την επιχειρούμενη από αυτούς κίνηση.

3.3. Κωδικολόγια Εθνικού Δημοτολογίου

Ορισμένα πεδία της εγγραφής ενός δημότη θα λαμβάνουν πλέον τιμές μόνο από προκαθορισμένες ομάδες τιμών, οι οποίες είναι κοινές για όλους τους ΟΤΑ και ορίζονται κεντρικά από το ΥΠ.ΕΣ. Οι ομάδες αυτές συγκεκριμένων τιμών αποτελούν τα κωδικολόγια του Εθνικού Δημοτολογίου και αναφέρονται κυρίως στους τρόπους κτήσης δημοτικότητας, τρόπους κτήσης ιθαγένειας, αιτίες διαγραφής δημοτολογίου, τοπωνύμια (ΟΤΑ, Τοπικά Διαμερίσματα, Νομοί, Χώρες), ληξιαρχεία κλπ.

Με την ύπαρξη των ενιαίων κωδικολογίων του Εθνικού Δημοτολογίου επιτυγχάνεται η δημιουργία μιας κοινής “γλώσσας” καταχώρισης στοιχείων στο σύνολο των δημοτολογίων της Χώρας και, ως εκ τούτου, η ποιοτική αναβάθμιση των εγγραφών των Ελλήνων πολιτών και η διευκόλυνση της επικοινωνίας, στα πλαίσια της διαλειτουργικότητας, των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης που χρησιμοποιούν στοιχεία δημοτολογίου.

Αναφορικά με τις υπάρχουσες τιμές στις υφιστάμενες εγγραφές πολιτών, κρίνεται αναγκαία η αντιστοίχιση αυτών στις τιμές των κωδικολογίων του Εθνικού Δημοτολογίου πριν την μετάπτωση της τοπικής βάσης δημοτολογίου ενός ΟΤΑ στην κεντρική βάση δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου, αντιστοίχιση η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη του ΟΤΑ στο Εθνικό Δημοτολόγιο.

Για τις περιπτώσεις αδυναμίας αντιστοίχισης μιας υπάρχουσας τιμής με κάποια από αυτές του Εθνικού Δημοτολογίου, έχει προβλεφθεί η ύπαρξη της τιμής “μη διαθέσιμο” σε κάποια από τα κωδικολόγια, η οποία στην ουσία ισοδυναμεί με κενό. Επισημαίνεται ότι η χρήση της τιμής αυτής θα πρέπει να είναι φειδωλή και γίνεται μόνο αφού προηγηθεί έλεγχος του στοιχείου στον οικογενειακό φάκελο του πολίτη.

Δυνατότητα επιλογής της συγκεκριμένης τιμής θα παρέχεται μόνο κατά τη διαδικασία των αντιστοιχίσεων και όχι κατά την καταχώριση νέων εγγραφών. Εξάιρεση αποτελεί το πεδίο “βαθμός

γάμου”, για το οποίο ο χρήστης θα μπορεί να επιλέξει την τιμή “μη διαθέσιμο” μόνο, όμως, σε περίπτωση που ως ληξιαρχείο γάμου δηλωθεί το Ειδικό Ληξιαρχείο.

Τα κωδικολόγια του Εθνικού Δημοτολογίου υπάρχει δυνατότητα να τροποποιούνται και να συμπληρώνονται από το ΥΠ.ΕΣ., για παράδειγμα σε περίπτωση ύπαρξης λανθασμένης τιμής ή εάν διαπιστωθεί έλλειψη κάποιας τιμής, καθώς και σε περιπτώσεις νομοθετικών αλλαγών. Οι ΟΤΑ, εφόσον έχουν ενταχθεί στο Εθνικό Δημοτολόγιο, θα ενημερώνονται για κάθε νέα έκδοση κωδικολογίων λαμβάνοντας την με αυτόματη διαδικασία. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν έχουν δηλαδή προβεί σε εγκατάσταση της εφαρμογής του Εθνικού Δημοτολογίου αλλά δεν έχουν ακόμη ενταχθεί, τα νέα κωδικολόγια θα πρέπει να ενσωματώνονται στην τοπική εφαρμογή δημοτολογίου τους από την κατασκευάστρια εταιρεία αυτής.

4. ΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΩΝ

4.1. Κτήση δημοτικότητας

Την έννοια της δημοτικότητας ορίζει η διάταξη του άρθρου 14 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή « Κάθε Έλληνας πολίτης είναι δημότης ενός μόνο Δήμου ή μιας μόνο Κοινότητας. Δημότες ενός Δήμου ή Κοινότητας είναι όσοι είναι εγγεγραμμένοι στο δημοτολόγιο ».

Η δημοτικότητα αποκτάται ως ακολούθως:

1) ΓΕΝΝΗΣΗ

- Το τέκνο που γεννήθηκε σε γάμο των γονέων του είναι δημότης του δήμου ή της κοινότητας όπου είναι γραμμένος ο πατέρας ή η μητέρα του. Οι γονείς υποχρεούνται, εντός της προθεσμίας προς δήλωση του πρώτου τέκνου τους, να προσδιορίσουν με αμετάκλητη δήλωσή τους ενώπιον του ληξιάρχου του τόπου κατάρτισης της σχετικής ληξιαρχικής πράξης τη δημοτικότητά του. Η δήλωση αυτή προσδιορίζει τη δημοτικότητα και των τέκνων που θα γεννηθούν μεταγενέστερα.

Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν γίνει η παραπάνω δήλωση, το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του πατέρα. (αρ.15 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

- Το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του είναι δημότης του δήμου ή της κοινότητας όπου είναι δημότης η μητέρα του. (αρ.15 παρ.2 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)
- Το τέκνο που με τη γέννησή του δεν αποκτά αλλοδαπή ιθαγένεια η είναι άγνωστης ιθαγένειας και αποκτά την ελληνική ιθαγένεια από γεννήσεως κατά την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας, είναι δημότης του Δήμου ή της Κοινότητας όπου γεννήθηκε ή βρέθηκε. (αρ 15 παρ.3 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

2) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

- Το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του σε περίπτωση αναγνώρισης ενώ ήταν ανήλικο, μπορεί να αποκτήσει με αμετάκλητη δήλωση των γονέων του στο ληξίαρχο του τόπου καταχώρισης της δήλωσης αναγνώρισης, τη δημοτικότητα του πατέρα ή της μητέρας, από τότε που έγινε η αναγνώριση. Σε περίπτωση, επίσης, αναγνώρισης με δικαστική απόφαση, αν η δημοτικότητα δεν καθορίζεται με αυτήν αποκτά εκείνη της μητέρας του. (αρ.15 παρ.2 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

3) ΥΙΟΘΕΣΙΑ

- Το πρόσωπο που υιοθετείται, ενώ ήταν ανήλικο, αποκτά τη δημοτικότητα του θετού γονέα, αφότου υιοθετήθηκε. Σε περίπτωση υιοθεσίας από συζύγους ή υιοθεσίας από τον ένα σύζυγο

του ανήλικου τέκνου του άλλου, εφαρμόζονται και για το θετό τέκνο οι διατάξεις του αρ. 15 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων. (αρ 15 παρ 4 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

4) ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

- Ο ενήλικος Έλληνας πολίτης, που δεν είναι εγγεγραμμένος σε δημοτολόγιο και συντρέχει νόμιμη περίπτωση εγγραφής του, κατά την ισχύουσα, περί κτήσης ελληνικής ιθαγένειας, νομοθεσία, γίνεται δημότης στο Δήμο ή την Κοινότητα της κατοικίας του ή καταγωγής του, και αν είναι κάτοικος εξωτερικού, στο Δήμο ή την Κοινότητα που επιθυμεί. (αρ. 15 παρ. 5 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων). Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την αρχική εγγραφή ενός προσώπου στο δημοτολόγιο ορίζονται στην υπ' αριθ. πρωτ Φ. 42301/12168/28-6-1995 (ΦΕΚ 113/15-06-195) απόφαση ΥΠ.ΕΣ. και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων υπεύθυνη δήλωση του αιτούντος περί μη εγγραφής του στο δημοτολόγιο άλλου Δήμου ή Κοινότητας του Κράτους.

5) ΚΤΗΣΗ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ – ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

- Ο αλλοδαπός που έχει αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, με αίτηση του γίνεται δημότης στο Δήμο ή στην Κοινότητα της κατοικίας του ή αν είναι κάτοικος εξωτερικού στο Δήμο ή την Κοινότητα που επιθυμεί. (αρ. 15 παρ. 6 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων). Επισημαίνεται ότι αναλόγως της νομικής βάσης κτήσης της ιθαγένειας θα πρέπει να επιλέγεται από το κωδικολόγιο του Εθνικού Δημοτολογίου η κατάλληλη τιμή μεταξύ των "πολιτογράφηση" ή "κτήση ιθαγένειας".

6) ΜΕΤΑΔΗΜΟΤΕΥΣΗ

- Αναλυτικά στην ενότητα 5.6 του παρόντος

4.2. Απώλεια δημοτικότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων η απώλεια της δημοτικότητας επέρχεται αυτοδίκαια ανεξαρτήτως του χρόνου που συντελείται η σχετική διαγραφή:

α) Με την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας

β) Με την απόκτηση νέας δημοτικότητας Δήμου ή Κοινοτήτας.

Το κωδικολόγιο του Εθνικού Δημοτολογίου "Αιτίες Διαγραφής Δημοτολογίου" περιλαμβάνει τις περιπτώσεις οι οποίες συνεπάγονται διαγραφή ενός δημότη από μια οικογενειακή μερίδα είτε λόγω απώλειας της δημοτικότητας είτε λόγω μεταφοράς του σε άλλη μερίδα του ίδιου ΟΤΑ.

Τονίζεται ότι, όπως είναι αυτονόητο, όταν ένας δημότης μεταφερθεί σε άλλη μερίδα εντός του ίδιου ΟΤΑ διατηρεί τον ίδιο τρόπο κτήσης δημοτικότητας που είχε και στην προηγούμενη μερίδα.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι κατά τη διαγραφή μιας εγγραφής από το δημοτολόγιο θα πρέπει να συμπληρωθούν τα απαραίτητα, ανάλογα με την περίπτωση, πεδία διαγραφής είτε πρόκειται για κανονική είτε για ενδεικτική εγγραφή

4.3. Είδη εγγραφών

Οι παρεχόμενες δυνατότητες για χαρακτηρισμό μιας εγγραφής δημότη σε μια οικογενειακή μερίδα του Εθνικού Δημοτολογίου είναι:

- ✓ Κανονική Εγγραφή: αφορά τις εγγραφές των Ελλήνων πολιτών οι οποίοι είναι δημότες ενός συγκεκριμένου ΟΤΑ,
- ✓ Ενδεικτική Εγγραφή Έλληνα: αφορά τη δυνατότητα παροχής πληροφοριακών στοιχείων στην οικογενειακή μερίδα και αναφέρεται κύρια στη σχέση που έχει κάποιος πολίτης με υφιστάμενη κανονική εγγραφή (π.χ σε μια οικογενειακή μερίδα εγγράφεται ενδεικτικά ο/η σύζυγος που έχει δημοτικότητα άλλου ΟΤΑ). Σημειώνεται ότι δεν επιτρέπεται η ύπαρξη οικογενειακής μερίδας αποτελούμενης μόνο από ενδεικτικές εγγραφές,
- ✓ Ενδεικτική Εγγραφή Αλλοδαπού: αποτελεί την ίδια περίπτωση με αυτή της ενδεικτικής εγγραφής Έλληνα πολίτη με τη διαφορά ότι αφορά αλλοδαπό. Τονίζεται ότι αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη κανονικής εγγραφής Έλληνα πολίτη για να είναι δυνατή η καταχώριση σε αυτή μιας ενδεικτικής εγγραφή αλλοδαπού.

4.4. Αρίθμηση μερίδων Εθνικού Δημοτολογίου

Η αρίθμηση των μερίδων αποδίδεται αυτόματα από την τοπική εφαρμογή δημοτολογίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις περιπτώσεις όπου στους αριθμούς των μερίδων του δημοτολογίου έχουν υπεισέλθει σύμβολα (π.χ. γράμματα, όπως αυτό έγινε κατά την ένωση Δήμων και Κοινοτήτων σε Καποδιστριακούς ΟΤΑ) εφαρμόζεται η διαδικασία επαναρίθμησης μερίδων. Η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται αυτόματα από την τοπική εφαρμογή δημοτολογίου ενός ΟΤΑ πριν την ένταξη αυτού στο Ε.Δ. Επισημαίνεται ότι η επαναρίθμηση αυτή δεν καταργεί την υφιστάμενη αρίθμηση, αφού παρέχεται η δυνατότητα μέσω των εφαρμογών για απεικόνιση επί της οθόνης και των πιστοποιητικών τόσο του νέου αριθμού μερίδας όσο και του παλαιού.

4.5. Επαναρίθμηση μελών

Για την απαλοιφή των υφιστάμενων κενών στην αρίθμηση των υπαρχουσών μερίδων, τα οποία πλέον δεν είναι αποδεκτά, εφαρμόζεται η διαδικασία της επαναρίθμησης των μελών. Η επαναρίθμηση αυτή είναι μια αυτόματη διαδικασία, χωρίς καμία εμπλοκή από τους υπαλλήλους των δημοτολογίων, η οποία θα πραγματοποιείται κατά την αρχική εγκατάσταση των νέων εκδόσεων των τοπικών εφαρμογών δημοτολογίου. Επισημαίνεται ότι η επαναρίθμηση αυτή δεν καταργεί την υφιστάμενη αρίθμηση, αφού παρέχεται η δυνατότητα μέσω των εφαρμογών για απεικόνιση επί της οθόνης και των πιστοποιητικών τόσο του νέου αριθμού μερίδας όσο και του παλαιού

4.6. Κανόνες δημιουργίας μερίδας

4.6.1. Συγγενική σχέση μελών με το αρχικό μέλος της μερίδας – Δυνατότητα γυναίκας να είναι αρχικό μέλος

Κάθε μέλος μιας οικογενειακής μερίδας απαιτείται να έχει συγγενική σχέση με το αρχικό μέλος της μερίδας αυτής, να είναι δηλαδή είτε σύζυγος είτε τέκνο αυτού. Για παράδειγμα, σε μια μερίδα θα ήταν λανθασμένη η εγγραφή τέκνων που δεν έχουν γονέα το αρχικό μέλος της μερίδας αυτής αλλά είναι τέκνα του/της συζύγου του από προηγούμενο γάμο.

Στο Εθνικό Δημοτολόγιο η σχέση κάθε μέλους μιας οικογενειακής μερίδας προς το αρχικό μέλος θα προκύπτει από το πεδίο "ιδιότητα μέλους" (το κωδικολόγιο του οποίου περιλαμβάνει τις τιμές: αρχικό μέλος, σύζυγος A-..., τέκνο A-...). Η αρίθμηση ενός μέλους επηρεάζεται αποκλειστικά και μόνο από τη χρονική σειρά εγγραφής αυτού στη μερίδα και δεν απεικονίζει σε καμία περίπτωση τη σχέση του με άλλα μέλη (είναι απλά ένας αύξων αριθμός).

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι, προκειμένου να μη δημιουργούνται κενά στην αρίθμηση των μελών, εγκαταλείπεται η έως τώρα συνήθης τακτική και δίδεται η δυνατότητα μιας γυναίκας να εγγραφεί στο νούμερο (1) ως αρχικό μέλος μερίδας με τον άνδρα ή το τέκνο αυτής στο νούμερο (2) ως σύζυγο ή τέκνο αντίστοιχα.

4.6.2. Χρονολογική σειρά εγγραφής των συζύγων

Οι σύζυγοι σε μια μερίδα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι με χρονολογική σειρά ισχύος αυτών. Ο/η ενεργός/ή σύζυγος (αυτός/αυτή του/ης οποίου/ας ο γάμος με το αρχικό μέλος της μερίδας είναι σε ισχύ) θα πρέπει να έχει τον μεγαλύτερο αύξοντα αριθμό εγγραφής στη μερίδα σε σχέση με τους/τις υπόλοιπους/ες διαγραμμένους/ες ή ενδεικτικά εγγεγραμμένους/ες συζύγους.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που απαιτείται να εγγραφεί ενδεικτική εγγραφή πρώην συζύγου μετά την εγγραφή της ενεργούς, θα πρέπει να δημιουργηθεί νέα οικογενειακή μερίδα με μεταφορά όλων των μελών από την προηγούμενη μερίδα και εγγραφή αυτών με την ορθή χρονολογική σειρά (ως αιτία διαγραφής από την προηγούμενη μερίδα θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί η τιμή του κωδικολογίου "επαναπροσδιορισμός μερίδας").

4.6.3. Αναγκαιότητα ύπαρξης κανονικής εγγραφής

Σε κάθε οικογενειακή μερίδα είναι απαραίτητη η ύπαρξη τουλάχιστον μίας κανονικής εγγραφής. Είναι λανθασμένη, δηλαδή, μια μερίδα που αποτελείται μόνο από ενδεικτικές εγγραφές.

4.6.4. Δομή μερίδας ανήλικου τέκνου

Όταν μια μερίδα περιέχει μόνο μια κανονική εγγραφή και αυτή αφορά ένα ανήλικο τέκνο που για διάφορους λόγους δεν πρέπει να εγγραφεί στη μερίδα των/του γονέα αυτού, τότε θα πρέπει αρχικό μέλος στη μερίδα να είναι η ενδεικτική εγγραφή του γονέα αυτού και το τέκνο να εγγραφεί στο Νο2.

4.6.5. Μερίδα πατρός με υιοθετημένο/αναγνωρισμένο τέκνο

Εάν μια μερίδα περιλαμβάνει έναν άνδρα ως αρχικό μέλος και τέκνο/α αυτού, χωρίς όμως καμία εγγραφή συζύγου, τότε το/τα τέκνο/α αυτό θα πρέπει υποχρεωτικά να είναι είτε υιοθετημένο είτε αναγνωρισμένο, διαφορετικά η μερίδα θεωρείται λανθασμένη.

5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

5.1. Γάμος

5.1.1. Δημοτολογικός χειρισμός του γάμου

Οι απαιτούμενες ενέργειες για τη δημοτολογική τακτοποίηση των πολιτών σε περίπτωση τελέσεως γάμου, διακρίνονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) Γάμος μεταξύ δημοτών του ίδιου ΟΤΑ

Όταν δύο δημότες παντρευτούν, απαιτείται η δημιουργία κοινής οικογενειακής μερίδας, είτε με μεταφορά αυτών από τις πατρικές οικογενειακές μερίδες τους σε μία νέα μερίδα είτε με μεταφορά του ενός συζύγου στην υπάρχουσα οικογενειακή μερίδα του άλλου. Σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να διατηρήσουν ξεχωριστές οικογενειακές μερίδες όσο ο γάμος τους είναι σε ισχύ.

- 2) Γάμος πολιτών με διαφορετική δημοτικότητα

Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει και στους δύο ΟΤΑ να δημιουργηθεί ενδεικτική εγγραφή του/της συζύγου που είναι δημότης του άλλου ΟΤΑ. Εάν ο/η δημότης είναι εγγεγραμμένος/η στην πατρική μερίδα, θα μεταφερθεί σε νέα οικογενειακή μερίδα όπου θα αποτελέσει το αρχικό μέλος, με την ενδεικτική εγγραφή του/της συζύγου του στο Νο2. Εάν ο δημότης έχει ήδη δική του οικογενειακή μερίδα τότε εκεί θα εγγραφεί η ενδεικτική εγγραφή του/της συζύγου.

- 3) Γάμος Έλληνα πολίτη με αλλοδαπό

Όπως και στην περίπτωση (2), θα πρέπει να δημιουργηθεί ενδεικτική εγγραφή του/της αλλοδαπού/ής συζύγου.

- 4) Γάμος γυναίκας σε χηρεία

Σημειώνεται ότι εάν γυναίκα που τελεί σε χηρεία παντρευτεί ξανά, τότε υποχρεωτικά θα πρέπει να εξέλθει της οικογενειακής μερίδας στην οποία ο αποθανών σύζυγός της ήταν αρχικό μέλος μερίδας. Εάν, όμως, αρχικό μέλος της μερίδας είναι η χήρα, τότε ο νέος σύζυγος αυτής εγγράφεται στον επόμενο ελεύθερο αύξοντα αριθμό της υπάρχουσας μερίδας, μετά δηλαδή την εγγραφή του λόγω θανάτου διαγραφέντος συζύγου.

Θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε, κατά η δημιουργία των οικογενειακών μερίδων, να τηρούνται οι κανόνες που αναλυτικά περιγράφονται στο κεφάλαιο 4.6 του παρόντος.

5.1.2. Τύπος γάμου

Το άρθρο 1367 του Αστικού Κώδικα προβλέπει τους δύο δυνατούς τύπους γάμου, ήτοι τον θρησκευτικό και τον πολιτικό. Στο Εθνικό Δημοτολόγιο, σε περίπτωση τελέσεως και των δύο τύπων

γάμου από ένα ζεύγος, έχει ληφθεί πρόνοια δυνατότητας συμπλήρωσης σε δύο διαφορετικές ομάδες πεδίων των στοιχείων που αφορούν και τους δύο τύπους γάμου. Η εκτύπωση του τύπου γάμου απαλείφθηκε από τα πιστοποιητικά του Ε.Δ., ως στοιχείο που φανέρωνε το ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο του θρησκευάματος.

5.2. Διαζύγιο

5.2.1. Δημοτολογική τακτοποίηση τέως συζύγων

Περίπτωση Α: Οι δύο σύζυγοι εγγεγραμμένοι εντός του ίδιου ΟΤΑ

Με τη λήψη διαζυγίου σε ζεύγος που τηρεί κοινή μερίδα, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε η αλληλουχία βημάτων να είναι η ακόλουθη:

- Αλλαγή μερίδας εντός του ίδιου ΟΤΑ του / της συζύγου (διαφόρου του αρχικού μέλους) και διαγραφή αυτού/ης από την προηγούμενη μερίδα.
- Διαγραφή των στοιχείων γάμου, πλην του βαθμού γάμου, από το αρχικό μέλος της μερίδας.

Περίπτωση Β: Οι δύο σύζυγοι εγγεγραμμένοι σε διαφορετικούς ΟΤΑ

Αν η μερίδα περιλαμβάνει ως αρχικό μέλος μια κανονική εγγραφή και ο/η σύζυγος είναι εγγεγραμμένος ενδεικτικά, τότε απαιτείται η διαγραφή της ενδεικτικής εγγραφής (χωρίς βεβαίως τη μεταφορά της σε άλλη μερίδα) καθώς και διαγραφή των στοιχείων γάμου, πλην του βαθμού γάμου, από το αρχικό μέλος της μερίδας.

Σε περίπτωση όμως που η ενδεικτική εγγραφή είναι το αρχικό μέλος και ο/η σύζυγος αποτελεί την κανονική εγγραφή, τότε γίνεται αλλαγή μερίδας του δεύτερου και διαγραφή της ενδεικτικής.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι σε περίπτωση που ο/η σύζυγος δηλώσει την επιθυμία του να μεταδημοτεύσει μετά την έκδοση του διαζυγίου, ο υπάλληλος του δημοτολογίου υποχρεούται να τον μεταφέρει πρώτα σε νέα μερίδα λόγω διαζυγίου και στη συνέχεια να πραγματοποιηθεί η μεταδημότευση, προκειμένου να υπάρχει ακριβής καταγραφή του όλου ιστορικού.

5.2.2. Δημοτολογική τακτοποίηση τέκνων στο διαζύγιο

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ.1 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων αν η επιμέλεια περιέλθει στον έναν από τους γονείς, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του γονέα αυτού.

Εάν οι γονείς είναι δημότες διαφορετικών ΟΤΑ και η επιμέλεια περιέλθει στον γονέα ο οποίος έχει διαφορετική δημοτικότητα από τα τέκνα, τότε ο γονέας αυτός μπορεί να ζητήσει τη μεταδημότευση του ανήλικου τέκνου του.

5.3. Ακύρωση γάμου

Ο Αστικός Κώδικας με τα άρθρα 1372 έως και 1385 ρυθμίζει τα ζητήματα που αφορούν την ακύρωση του γάμου. Τονίζεται ιδιαίτερος ότι τα τέκνα από γάμο που ακυρώθηκε διατηρούν την ιδιότητα τέκνου γεννημένου σε γάμο.

Όσον αφορά τον δημοτολογικό χειρισμό της διαδικασίας ακύρωσης, ισχύουν αναλογικά οι ενέργειες που ήδη περιγράφηκαν ανωτέρω για τη διαδικασία του διαζυγίου, τόσο όσο αφορά τις εγγραφές των συζύγων όσο και των τέκνων αυτών

5.4. Τέκνα εκτός γάμου γεννηθέντα

Τα τέκνα που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους εγγράφονται με τη μητέρα τους σε ίδια οικογενειακή μερίδα, μετά τη διαγραφή της μητέρας από την οικογενειακή μερίδα του πατέρα της. Όσον αφορά τη δομή της νέας αυτής μερίδας, αρχικό μέλος απαιτείται να είναι η κανονική εγγραφή της μητέρας και να ακολουθεί στο Νο2 η κανονική εγγραφή του τέκνου.

Το τέκνο που γεννήθηκε από γυναίκα, κατά τη διάρκεια της χηρείας της εγγράφεται με τη μητέρα του σε ίδια οικογενειακή μερίδα, αφού αυτή διαγραφεί από την οικογενειακή μερίδα όπου είναι αρχικό μέλος ο αποβιώσας σύζυγός της. Σε περίπτωση, όμως, που αρχικό μέλος της μερίδας είναι η χήρα, τότε δεν απαιτείται αλλαγή μερίδας αυτής αλλά το εκτός γάμου γεννηθέν τέκνο εγγράφεται στην υπάρχουσα μερίδα της μητέρας του.

5.4.1. Προσβολή πατρότητας

Σύμφωνα με τα άρθρα 1467-1472 του Αστικού Κώδικα τα τέκνο χάνει την ιδιότητα τέκνου που γεννήθηκε σε γάμο, αναδρομικά από τη γέννησή του, μόλις γίνει αμετάκλητη η απόφαση που δέχεται την προσβολή αυτής της ιδιότητάς του. Σε μια τέτοια περίπτωση:

- εάν δεν έχει εκδοθεί διαζύγιο, εγγράφεται μόνο σε ίδια οικογενειακή μερίδα με τη μητέρα του εγγεγραμμένη ενδεικτικά.
- εάν έχει εκδοθεί και διαζύγιο, το εν λόγω τέκνο εγγράφεται με τη μητέρα του σε ίδια οικογενειακή μερίδα

Τονίζεται ότι για να μην εμφανίζεται το τέκνο που διαγράφηκε λόγω προσβολής πατρότητας, μπορεί να δημιουργηθεί νέα οικογενειακή μερίδα με μεταφορά όλων των μελών από την προηγούμενη μερίδα, πλην του διαγραφέντος τέκνου. (ως αιτία διαγραφής από την προηγούμενη μερίδα θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί η τιμή του κωδικολογίου “επαναπροσδιορισμός μερίδας”).

5.4.2. Αναγνώριση

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του ισχύοντος Δημοτικού & Κοινοτικού Κώδικα, σε περίπτωση αναγνώρισης, τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, ενώ αυτό ήταν ανήλικο, το τέκνο

μπορεί να αποκτήσει με αμετάκλητη δήλωση των γονέων του στο ληξιαρχο του τόπου καταχώρισης της δήλωσης αναγνώρισης τη δημοτικότητα του πατέρα ή της μητέρας από τότε που έγινε η αναγνώριση. Σε περίπτωση, επίσης, αναγνώρισης με δικαστική απόφαση, αν η δημοτικότητα δεν καθορίζεται με αυτήν, αποκτά εκείνη της μητέρας του. Το άρθρο 1484 Α.Κ. ορίζει ότι σε περίπτωση αναγνώρισης, εκούσιας ή δικαστικής, αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, το τέκνο έχει ως προς όλα θέση τέκνου γεννημένου σε γάμο απέναντι και στους δύο γονείς και στους συγγενείς τους.

Σημειώνεται ότι τέκνο που αναγνωρίσθηκε από άνδρα που τελεί σε νόμιμο γάμο και, κατά τα ανωτέρω, απέκτησε τη δημοτικότητα του πατέρα του, η οποία τυγχάνει να είναι διαφορετική από αυτή της μητέρας του, εγγράφεται στην υπάρχουσα οικογενειακή μερίδα του πατέρα του, σε αντίθεση δηλαδή με τα έως σήμερα ισχύοντα σύμφωνα με τα οποία το αναγνωρισθέν τέκνο έπρεπε να εγγραφεί σε ίδια οικογενειακή μερίδα με την ενδεικτική εγγραφή του πατέρα του.

5.4.3. Επιγνώμενος γάμος

Σύμφωνα με το άρθρο 1473 Α.Κ. το τέκνο που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του έχει απέναντι σ' αυτούς και στους συγγενείς τους ως προς όλα θέση τέκνου γεννημένου σε γάμο, εφόσον οι γονείς του παντρευτούν μεταγενέστερα και το τέκνο είχε αναγνωριστεί ή αναγνωρίζεται μετά την τέλεση του γάμου, εκούσια ή δικαστικά. Σε μια τέτοια περίπτωση, το τέκνο εγγράφεται:

- (α). Στην οικογενειακή μερίδα των γονέων του, εφόσον και οι δύο γονείς έχουν κοινή δημοτικότητα.
- (β). Στην οικογενειακή μερίδα του δημοτολογίου του δήμου ή της κοινότητας που φέρεται εγγεγραμμένος ο πατέρας του ή η μητέρα του, μετά προηγούμενη αμετάκλητη δήλωση των γονέων του στο ληξιαρχείο του τόπου καταχώρισης της δήλωσης αναγνώρισης.

Επισημαίνεται ότι όταν η αιτία διαγραφής δημοτολογίου είναι προσβολή πατρότητας ή αναγνώριση στα πιστοποιητικά θα εκτυπώνεται παύλα στο αντίστοιχο πεδίο.

5.5. Υιοθεσία

Το τέκνο που υιοθετείται, κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του, αποκτά τη δημοτικότητα του θετού γονέα, αφότου υιοθετήθηκε (άρθρο 15 παρ.4 του Δημοτικού & Κοινοτικού Κώδικα) και εγγράφεται :

- (1). Εάν υιοθετηθεί από άγαμο άνδρα ή γυναίκα, εγγράφεται μαζί με αυτόν σε ίδια οικογενειακή μερίδα.

(2). Σε περίπτωση κοινής υιοθεσίας ή υιοθεσίας από τον ένα σύζυγο του τέκνου του άλλου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του Δημοτικού & Κοινοτικού Κώδικα, για τη δημοτολογική τακτοποίηση του εν λόγω τέκνου.

(3). Εάν υιοθετηθεί μόνο από τον ένα εκ των συζύγων, το τέκνο εγγράφεται στην υπάρχουσα οικογενειακή μερίδα στην οποία ο θετός γονέας είναι αρχικό μέλος (σε αντίθεση δηλαδή με τα μέχρι σήμερα ισχύοντα σύμφωνα με τα οποία το θετό τέκνο στην περίπτωση αυτή έπρεπε να εγγραφεί σε ίδια οικογενειακή μερίδα με ενδεικτική εγγραφή του θετού γονέα).

Επισημαίνεται ότι στη μερίδα του φυσικού γονέα, το τέκνο που διαγράφηκε λόγω υιοθεσίας θα εξακολουθεί να υφίσταται ως διαγραμμένη εγγραφή αλλά δε θα εκτυπώνεται καθόλου στα πιστοποιητικά, με βασική εξαίρεση την περίπτωση που το πιστοποιητικό προορίζεται για μεταδημότευση.

5.6. Μεταδημότευση

5.6.1. Είδη μεταδημότευσης

A) Μεταδημότευση λόγω διετούς κατοικίας

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ.7 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων ο ενήλικας ή ο έγγαμος μπορεί με αίτησή του μετά από μία διετία να γίνει δημότης σε κάποιο Δήμο ή Κοινότητα, όταν αποκτά εκεί μόνιμη κατοικία.

Η μόνιμη κατοικία σαν προϋπόθεση για τη μεταδημότευση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 51 του Αστικού Κώδικα, η οποία ορίζει ότι το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κύριας και μόνιμης εγκατάστασης του. Η έννοια του μόνιμου κατοίκου προϋποθέτει αφενός μεν το πραγματικό ή υλικό στοιχείο, δηλαδή την πραγματική εγκατάσταση ενός ατόμου σε ορισμένο τόπο, αφετέρου δε το βουλευτικό στοιχείο της μόνιμης εγκατάστασης, ήτοι την πρόθεση χρησιμοποίησης αυτού του τόπου ως κέντρο των βιοτικών σχέσεων του ατόμου.

Η διετία της μόνιμης κατοικίας που απαιτείται εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 279 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων.

B) Μεταδημότευση λόγω γάμου

Ο ένας σύζυγος μπορεί να αποκτήσει τη δημοτικότητα του άλλου συζύγου, μεταδημοτεύοντας στον ΟΤΑ όπου εκείνος είναι δημότης, χωρίς να απαιτείται η προϋπόθεση της διετούς κατοικίας. (άρ. 15 παρ. 8α Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

Επισημαίνεται ότι η τιμή του κωδικολογίου του Ε.Δ. "μεταδημότευση λόγω γάμου" χρησιμοποιείται όταν ο ένας σύζυγος αιτείται τη μεταδημότευσή του στον ΟΤΑ όπου είναι εγγεγραμμένος ο άλλος, ανεξαρτήτως της χρονικής στιγμής τελέσεως του γάμου.

Γ) Μεταδημότευση λόγω λύσεως γάμου

Δεν απαιτείται η προϋπόθεση της διετούς κατοικίας για τη μεταδημότευση των πρώην συζύγων, λόγω λύσεως του γάμου, για να αποκτήσουν τη δημοτικότητα που είχαν πριν το γάμο. (άρ. 15 παρ. 8β Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

Δ) Μεταδημότευση λόγω αρχικής δημοτικότητας

Η προϋπόθεση της διετούς κατοικίας δεν απαιτείται για τη μεταδημότευση του ενηλίκου προκειμένου να αποκτήσει την αρχική δημοτικότητα, που είχε ο ίδιος ή οι γονείς του. Τονίζεται ότι η δυνατότητα αυτή παρέχεται για μια μόνο φορά. (άρ. 15 παρ. 8γ Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

Ε) Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας σε δημοτικές-κοινοτικές ή νομαρχιακές εκλογές

Επιτρέπεται η μεταδημότευση χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων της διετούς κατοικίας, όταν πρόκειται μόνο για την υποβολή υποψηφιότητας σε δημοτικές και κοινοτικές ή νομαρχιακές εκλογές. Η διαδικασία που διέπει αυτά τα είδη της μεταδημότευσης αναφέρεται στο άρθρο 16 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων και στο άρθρο 20 παρ.4 του π.δ. 30/96 "Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αντιστοίχως.

ΣΤ) Μεταδημότευση τέκνων

Όταν ένας από τους γονείς μεταδημοτεύει, οι γονείς προσδιορίζουν με αμετάκλητη δήλωσή τους στο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας, από όπου μεταδημοτεύει, τη δημοτικότητα των ανηλίκων τέκνων τους. Αν για οποιοδήποτε λόγο δε γίνει η παραπάνω δήλωση, τα ανήλικα τέκνα που έχουν τη δημοτικότητα αυτού που μεταδημοτεύει ακολουθούν τη νέα δημοτικότητά του, αν όμως δεν την έχουν, διατηρούν τη δημοτικότητά τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όταν ένα ανήλικο τέκνο ακολουθήσει τον/τους γονέα/γονείς του σε μια μεταδημότευση, τότε από τις τιμές των κωδικολογίων του Εθνικού Δημοτολογίου, τόσο ως τρόπος κτήσης δημοτικότητας όσο και ως αιτία διαγραφής δημοτολογίου, θα πρέπει να επιλεγεί η τιμή "Λόγω μεταδημότευσης του γονέα".

Μεταδημότευση ανηλίκου τέκνου μπορεί να λάβει χώρα και στην περίπτωση που η επιμέλεια περιέλθει στον ένα από τους γονείς, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, οπότε το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του γονέα αυτού.(άρ. 15 παρ.1 Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων)

Επισημαίνεται γενικά ότι με την εφαρμογή του Εθνικού Δημοτολογίου ως τρόπος κτήσης δημοτικότητας του μεταδημοτεύοντος στον ΟΤΑ προορισμού και, αντιστοίχως, ως αιτία διαγραφής δημοτολογίου στον ΟΤΑ προέλευσης θα πρέπει να επιλέγεται από τα αντίστοιχα κωδικολόγια του Ε.Δ. η κατάλληλη ειδική τιμή για τη συγκεκριμένη περίπτωση μεταδημότευσης, σύμφωνα με όσα

αναλύθηκαν ανωτέρω, και όχι γενικά η ένδειξη μεταδημότευση, όπως συνέβαινε στους περισσότερους ΟΤΑ έως σήμερα. Για την αντιστοίχιση των υπαρχουσών τιμών στα τοπικά δημοτολόγια, που αναφέρονταν γενικά σε μεταδημότευση χωρίς να εξειδικεύουν το ακριβές είδος, υπάρχει στα κωδικολόγια του Εθνικού Δημοτολογίου η τιμή “Μεταδημότευση (μετάπτωση)” η οποία όμως θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τις αντιστοιχίσεις και όχι για νέες εγγραφές.

5.6.2. Αυτόματη μεταδημότευση

Το Εθνικό Δημοτολόγιο απλοποιεί τη διαδικασία της μεταδημότευσης, διευκολύνοντας ιδιαίτερος τόσο τον πολίτη που αιτείται μεταδημότευση όσο και τη σχετική εργασία των υπαλλήλων των δημοτολογίων.

Υπό την προϋπόθεση ότι τόσο ο ΟΤΑ προέλευσης όσο και ο ΟΤΑ προορισμού έχουν ενταχθεί στο Εθνικό Δημοτολόγιο, ακολουθείται μια αυτοματοποιημένη διαδικασία μεταδημότευσης, κύρια χαρακτηριστικά της οποίας είναι τα εξής:

- Ο πολίτης πηγαίνει στον ΟΤΑ προορισμού προσκομίζοντας τα κατά περίπτωση απαραίτητα δικαιολογητικά, και όχι στον ΟΤΑ προέλευσης
- Ο χρήστης δημοτολογίου αναζητά τον πολίτη στην κεντρική βάση δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου και λαμβάνει σταδιακά, σε διαδοχικά στάδια, την οικογενειακή μερίδα του πολίτη και τα μέλη αυτής, χωρίς να χρειάζεται να προβεί αυτός στην καταχώριση όλων των στοιχείων. Πρέπει να τονιστεί ότι κατά το σχεδιασμό της όλης διαδικασίας έχει ληφθεί ιδιαίτερη πρόνοια για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών, με χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι ο υπάλληλος λαμβάνει τα πλήρη στοιχεία της μερίδας του πολίτη μόνο αφού καταχωρίσει την απόφαση του Δημάρχου για τη μεταδημότευση
- Διασφαλίζεται, μέσω των ελέγχων που διενεργούνται κατά περίπτωση στην κεντρική βάση δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου, ότι ανήλικα τέκνα δεν θα αφεθούν μόνο στον ΟΤΑ προέλευσης κατά τη μεταδημότευση του/των γονέα/γονέων τους.
- Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταδημότευσης και την εγγραφή του πολίτη στον ΟΤΑ προορισμού, πραγματοποιείται αυτόματα η διαγραφή του πολίτη στον ΟΤΑ προέλευσης, χωρίς να απαιτείται κάποια ενέργεια, καθώς θα αρκεί η απόφαση εγγραφής στον ΟΤΑ προορισμού.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Σύμφωνα με την εκλογική νομοθεσία (Ν.2623/1998 «Ανασύνταξη των εκλογικών καταλόγων, οργάνωση και άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών, εκσυγχρονισμός της εκλογικής διαδικασίας και άλλες διατάξεις) οι εκλογικοί κατάλογοι καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν στα δημοτολόγια.

Κάθε εκλογέας εγγράφεται μόνο στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου ή της κοινότητας στα δημοτολόγια των οποίων είναι εγγεγραμμένος. Οι εκλογείς είναι κατανεμημένοι από τον ΟΤΑ σε εκλογικά διαμερίσματα, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία της διεύθυνσης που είναι καταχωρημένα στα δημοτολόγια.

Κάθε ημερολογιακό δίμηνο συντάσσονται, από τον δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας, ιδιαίτερες καταστάσεις που περιλαμβάνουν όλες τις μεταβολές που έχουν επέλθει στα δημοτολόγια στο διάστημα αυτό. Το αυτό ισχύει και για τους πολίτες της Ε.Ε, κατοίκους του ΟΤΑ, που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις και επιθυμούν να ψηφίζουν στις Δημοτικές και Κοινοτικές εκλογές η/και τις εκλογές για την ανάδειξη Ελλήνων αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ειδικότερα κατά το πρώτο ημερολογιακό δίμηνο κάθε έτους συντάσσονται ειδικές καταστάσεις με τους εκλογείς που ενηλικιώνονται και αποκτούν το δικαίωμα του εκλέγειν.

Οι ΟΤΑ πέρα από τα παραπάνω παραλαμβάνουν και τις αιτήσεις των «ετεροδημοτών» εγγεγραμμένων σε άλλες εκλογικές περιφέρειες, που κατοικούν στην περιοχή ευθύνης τους και επιθυμούν να ασκούν εκεί το εκλογικό τους δικαίωμα

Όλες οι πιο πάνω καταστάσεις αποστέλλονται σε έντυπη και ψηφιακή μορφή στο ΥΠ.ΕΣ (Δ/νση Μηχανοργάνωσης) όπου τηρείται η κεντρική βάση δεδομένων του εκλογικού σώματος καθώς και η κεντρική βάση των πολιτών της Ε.Ε.

Η Δ/νση Μηχανοργάνωσης προβαίνει σε μια σειρά ελέγχων και επεξεργασιών που στοχεύουν στην εξασφάλιση της μοναδικότητας κάθε εγγραφής (επισήμανση διπλοεγγεγραμμένων, ετεροδημοτών, πολιτών που στερούνται των πολιτικών τους δικαιωμάτων, απόδοση Ειδικού Εκλογικού αριθμού στους νέους εκλογείς κ.α.)

Το αποτέλεσμα της παραπάνω διαδικασίας (Ο αναθεωρημένος εκλογικός κατάλογος) αποστέλλεται, σε ψηφιακή μορφή, στους ΟΤΑ προκειμένου να αποτελέσει την βάση πάνω στην οποία θα αποτυπωθούν οι μεταβολές του επομένου διμήνου, να αντληθούν πληροφορίες που δεν κατέχει πρωτογενώς ο ΟΤΑ και πρέπει να ενσωματωθούν στο Δημοτολόγιο του (π.χ. στερήσεις πολιτικών δικαιωμάτων, διαγραφές λόγω μετεγγραφής, ετεροδημότες του κ.α).

Σημειώνεται ότι οι εκλογικοί κατάλογοι και η διαδικασία ενημέρωσής τους θα διατηρηθεί ως έχει μέχρι να ενταχθούν στο Εθνικό Δημοτολόγιο όλοι οι ΟΤΑ της χώρας.

Στα πλαίσια του Εθνικού Δημοτολογίου, τα πεδία τα οποία θα τηρούνται και που σχετίζονται με τα εκλογικούς καταλόγους είναι τα παρακάτω:

1. Κωδικός Εκλογικού Διαμερίσματος
2. Κωδικός Συνοικισμού, όπου υφίσταται
3. Ειδικός Εκλογικός Αριθμός και
4. το νέο πεδίο Ένδειξη «Ψηφίζει?»

Το πεδίο ένδειξης «Ψηφίζει?» μπορεί να δεχθεί 3 τιμές:

- [Ναι] για κανονικές εγγραφές ενηλίκων με το δικαίωμα του εκλέγειν
- [Όχι] για κανονικές εγγραφές ενηλίκων που στερήθηκαν το δικαίωμα του εκλέγειν (με απόφαση πολιτικού δικαστηρίου ή στρατοδικείου). Αυτό δεν καταχωρείται από τον ΟΤΑ αλλά δίνεται με αρχείο εκκρεμοτήτων από το ΟΠΣΕΔ.
- [Εκλογικά Ανενεργός] για τις περιπτώσεις:
 - ο των αιωνόβιων (εγγραφών με ηλικία άνω των 116 ετών που δεν υπάρχουν στοιχεία διαγραφής)
 - ο αυτών που βρίσκονται σε αφάνεια
 - ο παλιές διαγραμμένες εγγραφές και
 - ο για τους ανήλικους

Τα πεδία Ειδικός Εκλογικός Αριθμός, Κωδικός Εκλογικού Διαμερίσματος (ή Κωδικός Συνοικισμού) δεν συμπληρώνονται υποχρεωτικά για τις εγγραφές που το πεδίο ένδειξης «Ψηφίζει?» έχει την τιμή «Εκλογικά Ανενεργός»

7. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Κάθε εγγραφή, διαγραφή, μεταφορά από η μια σε άλλη οικογενειακή μερίδα, προσθήκη ελλειπόντων στοιχείων, διόρθωση εσφαλμένων στοιχείων καθώς και κάθε άλλη μεταβολή στο δημοτολόγιο ενεργείται, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, είτε αυτεπαγγέλτως, βάσει επίσημων στοιχείων που υπάρχουν στο Δήμο ή την Κοινότητα, είτε κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, πάντοτε με πράξη του δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας. Η πράξη αυτή του δημάρχου ή προέδρου κοινότητας προσυπογράφεται από τον προϊστάμενο του δημοτολογίου, δημοτικό υπάλληλο για τους δήμους και από τον κοινοτικό υπάλληλο για τις κοινότητες, καταχωρείται στο δημοτολόγιο και είναι αμέσως εκτελεστή. (άρθρο 6 παρ.1 π.δ. 497/1991). Πάντως πρέπει να σημειωθεί ότι για τους άνδρες οι αποφάσεις εκδίδονται πρώτα από το Νομάρχη για τη διόρθωση ή προσθήκη στοιχείων εγγραφής, ως και κάθε άλλη, σύμφωνα με το νόμο, μεταβολή στα μητρώα αρρένων, και εκτελούνται και ως προς τα δημοτολόγια με απλή καταχώριση, χωρίς να χρειάζεται να εκδοθεί άλλη πράξη του δημάρχου ή προέδρου κοινότητας.

Στα πλαίσια του Εθνικού Δημοτολογίου οι μεταβολές που ενδέχεται να γίνουν σε οποιοδήποτε πεδίο της εγγραφής ενός δημότη έχουν ομαδοποιηθεί σε συγκεκριμένες ομάδες (set), κάθε μία εκ των οποίων περιλαμβάνει συγκεκριμένα υποχρεωτικά πεδία που απαιτείται να συμπληρωθούν για την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταβολής αυτής. Για παράδειγμα, η μεταβολή ενός στοιχείου που αφορά το γάμο απαιτεί τη συμπλήρωση των πεδίων που έχει προκαθοριστεί από το Ε.Δ. ότι αποτελούν την ομάδα "μεταβολή στοιχείων γάμου" και δεν θα ζητηθούν π.χ. τα στοιχεία γέννησης, έστω και εάν αυτά είναι ελλιπή.

Κοινό στοιχείο όλων των ομάδων μεταβολών είναι η αναγκαιότητα σχετικής απόφασης του αρμοδίου οργάνου, η οποία είναι σε κάθε περίπτωση μεταβολής απαραίτητη. Εξαιρεση αποτελεί η δυνατότητα μεταβολής "λόγω λάθους χρήστη", η οποία επιτρέπει στο χρήστη να μεταβάλει σχεδόν οποιοδήποτε πεδίο της εγγραφής του πολίτη χωρίς να χρειάζεται να συμπληρώσει απόφαση οργάνου. Τονίζεται ότι το ΥΠ.ΕΣ. θα έχει τη δυνατότητα, μέσω της κεντρικής βάσης δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου, να εξετάζει τη συχνότητα χρήσης του συγκεκριμένου είδους μεταβολής, η χρήση του οποίου θα πρέπει να γίνεται με φειδώ και μόνο στις περιπτώσεις όπου πρόκειται πράγματι για διόρθωση λάθους του υπαλλήλου του δημοτολογίου.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω υποχρεωτικότητες έχουν ενσωματωθεί στις τοπικές εφαρμογές δημοτολογίου και υποδεικνύονται αυτόματα στους υπαλλήλους των ΟΤΑ ανάλογα με την επιχειρούμενη από αυτούς κίνηση.

8. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ Ε.Δ.

Στα πλαίσια του Εθνικού Δημοτολογίου πραγματοποιήθηκε τυποποίηση των πιστοποιητικών που αφορούν τη δημοτική κατάσταση των πολιτών, με την κατάρτιση συγκεκριμένου αριθμού ενιαίων προτύπων πιστοποιητικών η χρήση των οποίων είναι υποχρεωτική, στη μορφή που διατίθενται μέσω του Ε.Δ., από το σύνολο των ΟΤΑ της Χώρας.

Η τυποποίηση αυτή κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανάγκη δημιουργίας μιας κοινής γλώσσας σε εθνικό επίπεδο αναφορικά με τα στοιχεία δημοτολογίου, με στόχο τη διευκόλυνση του πολίτη στην επικοινωνία του με τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης καθώς και την παροχή της ίδιας ποιότητας στοιχείων μέσω των πιστοποιητικών βάσει των απαιτήσεων της νομοθεσίας και όχι βάσει των απαιτήσεων των πολιτών ή των κατά τόπους εκπροσώπων των δημοσίων φορέων.

Επισημαίνεται ότι έκδοση των πιστοποιητικών με τη μορφή του Ε.Δ. μπορεί να λάβει χώρα μόνο από τους ΟΤΑ οι οποίοι είτε έχουν ενταχθεί στο Ε.Δ. είτε έχουν κάνει εγκατάσταση της εφαρμογής του Ε.Δ. Επομένως, καθίσταται σαφές ότι για κάποιο μεταβατικό χρονικό διάστημα θα εκδίδονται παράλληλα με τα πιστοποιητικά Ε.Δ. και οι παλιοί τύποι πιστοποιητικών από τους υπόλοιπους ΟΤΑ.